

DOKUMENTY

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg

Pro Dialogo

Bulletin 131-132, 2009/2-3

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg publikuje vo svojom bulletinu príhovory jej predstaviteľov prednesené na rôznych podujatiach v období od mája do decembra roku 2009, ako aj pasáže z príhovorov Svätého Otca Benedikta XVI., v ktorých upriamil pozornosť na rozličné aspekty medzináboženského dialógu. Počas svojej návštevy vo Svätej zemi (8. – 15. mája 2009) pápež vyzval k dialógu medzi kultúrami a náboženstvami a k vernosti Pravde, čo v žiadnom prípade neohrozuje rešpektovanie odlišností a kultúrny pluralizmus, naopak umožňuje to konsenzus a robí verejnú diskusiu racionálnou, čestnou a otvorenou voči mierovej ceste (*Notre Dame Center, Jeruzalem, 11. mája, 2009*). Benedikt XVI. sa na spiatocnej ceste v interview vyjadril, že všade našiel ochotu k dialógu, či už zo strany moslimov, kresťanov alebo Židov, a vzhľadom na situáciu na Blízkom Východe tiež vystríhal, aby sa to neinterpretovalo nesprávne, ako politicky motivované, nakoľko táto ochota pramení skôr z podstaty viery (15. mája 2009).

V príhovore pred modlitbou *Regina Coeli* pápež zdôraznil, že medzináboženský dialóg má za cieľ otvoriť svet pre Božie kráľovstvo, a to tým, že ho naučíme bázni pred Bohom a tomu, čo je správne (17. mája 2009). Pri inej príležitosti Svätý Otec poukázal na naliehavú potrebu stabilných a priateľských vzťahov medzi veriacimi rôznych náboženstiev, aby mohli budovať ľudskejší svet v harmónii s Božím stvoriteľským plánom (*Príhovor k novému veľvyslancovi Iránu, 29. október 2009*). Stáva sa, že v niektorom štáte jednotlivé náboženstvá narušujú pokojné spolužitie. Medzináboženský dialóg môže prispieť k tomu, že sa pomaly zrodí mier, a v oblasti politických a ekonomických záujmov sa prioritnou stane ľudská osoba, pričom sa pre náboženstvá zabezpečí náležité miesto vo verejnom živote (*Príhovor k novým veľvyslancom, 17. decembra 2009*).

Bulletin ďalej publikuje príhovory predsedu pápežskej rady kardinála Jeana-Louisa Taurana, ktoré predniesol na rôznych podujatiach týkajúcich sa medzináboženského dialógu v Jordánsku, Kazachstane, Španielsku a počas návštevy Japonska a Indonézie. V Ammáne (Jordánsko) na stretnutí členov a konzultorov pápežskej rady z Blízkeho Východu a severnej Afriky (21. – 23. mája 2009) kardinál hovoril o výzvach, ktoré prináša prítomnosť moslimov

v Európe. Oveľa viac ako kresťanstvo sa musí islam v Európe konfrontovať so sekularizmom, konzumizmom a hedonizmom. Otázka znie, ako z toho vyviazne islam a ako sa to dotkne kresťanstva v Európe a tiež moslimských komunít v moslimských krajinách.

V meste Astana (Kazachstan) na III. kongrese lídrov svetových a tradičných náboženstiev (1. – 2. júla 2009), kardinál hovoril o úlohe náboženských lídrov pri budovaní mieru založeného na tolerancii, vzájomnom rešpekte a spolupráci, pričom zdôraznil, že títo vodcovia majú významné postavenie vzhľadom na rodinu, školu a oblasť vzdelávania. V španielskej Seville na stretnutí *Tres Culturas Foundation of the Mediterranean* v prednáške na tému *Aspekty ľudskej dôstojnosti v troch monoteistických náboženstvách* (9. – 10. 12. 2009) sa predseda PR zamýšľal nad tým, že nasledovníci všetkých troch náboženstiev hlásiacich sa k Abrahámovi uznávajú ľudskú dôstojnosť, ktorej pôvodcom je Boh Stvoriteľ, ktorý chce, aby ľudstvo bolo jednou veľkou rodinou, v ktorej vládne mier a harmónia. Je nevyhnutné odložiť nabok historické bremeno nepochopení a rozporov, ktoré nás ťažia a pozerajú sa na dialóg takým spôsobom, že nie sú do neho zapojené náboženstvá, ale veriaci, každý vo svojej jedinečnej realite. Pre kresťanov je úcta k ľudskej osobe založená na Vtelení, skrze ktoré vzal Boží Syn na seba ľudskú podobu, a to nás pobáda, aby sme v každom človeku videli tvár Krista. Okrem spoločného angažovania sa v boji proti chudobe kardinál tiež vyzval k potrebe napomáhať kultúru mieru, k vzájomnému rešpektu a k výchove mládeže, zvlášť k výchove k spravodlivosti.

Bulletin informuje aj o návšteve predsedu PR v Japonsku (2. – 9. augusta 2009), počas ktorej zdôraznil prínos náboženstva vo výchove k mieru. Okrem katolíckej komunity sa stretol aj s inými komunitami a zástupcami viacerých inštitúcií: japonskou moslimskou asociáciou, šintoistami, Japonskou budhistickou federáciou. Hlavné myšlienky jeho príhovorov boli: základom trvalého mieru je oddanosť hľadaniu Pravdy; spravodlivosť vedie k mieru; srdcom mieru je láska; sloboda je základom mieru.

Bulletin na záver publikuje aj posolstvo PR určené moslimom k sviatku 'Id al-Fitr a posolstvo hinduistom k sviatku Diwali.

-sg-

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov**Informačný servis**

N. 136/2011/I

Najnovšie číslo periodika Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov informuje o návštevách delegácií z Fínskej luteránskej cirkvi a Spojenej luteránskej cirkvi Nemecka vo Vatikáne a uverejňuje príhovory Svätého Otca k spomínaným delegáciám. Prináša tiež správu o prvej návšteve kardinála Kurta Kocha v sídle Ekumenickej rady cirkvi v Ženeve, zameranej na možnosti spolupráce nielen v teologickej oblasti, ale aj v oblasti misií, čo by malo viesť k ďalšiemu napredovaniu ekumenického hnutia. Zaujímavé sú tiež informácie zo zasadaní rôznych ekumenických komisií – s východnými pravoslávnyimi cirkvami, reformovanými cirkvami, anglikánskym spoločenstvom a tiež so zástupcami turčických hnutí. Podrobnejšie sa číslo venuje 21. stretnutiu Medzinárodnej komisie pre židovsko-katolícke vzťahy (ILC), ktoré sa konalo v Paríži od 27. februára do 2. marca. Na jeho organizácii sa podieľali Konferencia biskupov Francúzska, Kolégium bernardínov a rada

zastupujúca židovské inštitúcie Francúzska. Stretnutiu predsedal kardinál Koch a rabín Richard Marker, predsa Medzinárodnej židovskej komisie pre medzináboženské konzultácie (založenej v roku 1970). Súčasťou stretnutia bola konferencia na tému „Štyridsať rokov dialógu – reflexia a budúce perspektívy“. V súvislosti s rôznymi nábožensky motivovanými útokmi v Severnej Afrike či na Blízkom východe vyjadrili účastníci hlboký žiaľ a poľutovanie nad tým, že sa v mene náboženstva dejú takéto násilné činy, ktoré úplne prekrúcajú skutočnú povahu pravého vzťahu s Bohom. Vyjadrili tiež svoju podporu skupinám židovsko-kresťanského dialógu v Európe a Latinskej Amerike, povzbudzujúc ich k spolupráci najmä v sociálnej a etickej oblasti. Pokiaľ ide o Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov *Informačný servis* prináša katechézu Svätého Otca počas slávenia tohto týždňa v roku 2011 a v dodatku čísla sú uverejnené aj texty na jeho slávenie v roku 2012. **-ms-**

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE**Konferencia biskupov Talianska****Notiziario CEI**

N. 4/2011

Spravodajca Talianskej biskupskej konferencie (CEI) prináša **Posolstvo jej predsedníctva ohľadom výberu predmetu katolíckeho náboženstva na školách v šk. r. 2012/2013**. V posolstve sa talianski biskupi obracajú na rodičov a žiakov, aby si uvedomili veľkú hodnotu tohto predmetu a vybrali si ho ako súčasť formácie v škole. Podľa talianskeho episkopátu vytvára vyučovanie katolíckeho náboženstva na školách autentický výchovný priestor pre nové generácie, je miestom formovania k pokojnému spolunažívaniu medzi národmi vo vzájomnej úcte, pod vedením pravých učiteľov a presvedčivých vychovávateľov. Cirkev ponúka mladým ľuďom svoju dvojtisícročnú skúsenosť služby človeku a jeho najhlbším túžbam. Prostredníctvom profesionálne pripravených a duchovne motivovaných učiteľov chce pomôcť študentom, aby dokázali vidieť a chápať oblasť literatúry, umenia a dejín ako kultúru, v ktorej sa narodili, alebo do ktorej prišli v dôsledku nútenej migrácie. Vyučovanie katolíckeho náboženstva neustále oživuje hľadanie Boha, pomáha nachádzať odpovede na zmysel života, vychováva k správaniu podľa

eticých hodnôt a dáva spoznať kresťanstvo v katolíckej tradícii. Rodičov a učiteľov napokon vyzývajú k spolupráci, aby nechýbala možnosť mladým generáciám osvojiť si náboženskú dimenziu, ako aj humanistickú kultúru a múdrosť, ktorá ich uschopní čeliť výzvam našich čias.

Spravodajca ďalej publikuje **Posolstvo Stálej rady k 34. dňu ochrany života** (slávi sa v Taliansku 5. februára) pod mottom: *Mladí – otvorení pre život*. V ňom talianski biskupi upozorňujú, že ak nenaučíme mladých zmyslu života, a teda aj úcte k životu a oceneniu života, prinesie to ochudobnenie pre všetkých, vystavujeme sa narušeniu spoločenského spolunažívania a uľahčeniu marginalizácie núdzných. Potrat a eutanázia sú extrémne a hrozné dôsledky mentality, ktorá znehodnocovanie života chápe ako menšie zlo: v skutočnosti však je život neoddiskutovateľné dobro a akýkoľvek kompromis otvára cestu k zneužitiu slabého a bezbranného človeka.

Existujú situácie a sociálne problémy, ktoré zapríčiniujú, že tento dar je zneuctený a často nesený ako ťažké bremeno. Pre výchovu mládeže k úcte k životu sú potrební

dospelí, ktorí si uvedomujú veľkosť daru života, a v ktorých neprevažuje cynizmus, vypočítavosť či hľadanie moci a kariéry. Cirkev vyzýva dospelých, inštitúcie a sociálne skupiny, aby cítili vlastnú zodpovednosť za budúcnosť. Existujú mnohé iniciatívy na ochranu života zo strany jednotlivcov i hnutí. Ide často o tichú a diskretnú službu, ktorá však môže priniesť sľubné ovocie. Je to príklad lepšieho Talianska, pripraveného pomôcť každému, kto je v ťažkostiach. V závere biskupi uvádzajú, že pravá mladosť sa meria podľa prijatia daru života, ktorý sa s pečaťou Božieho tajomstva predstavuje rozmanitým spôsobom.

Spravodajca publikuje aj **Posolstvo Komisie pre sociálne problémy a prácu, spravodlivosť a pokoj na deň vd'akyvzdania** (13. novembra 2011) na tému *Len s Bohom má náš vidiek budúcnosť*. Biskupi si uvedomujú, že aj tento rok bol pre poľnohospodárov poznačený veľkou ekonomickou a finančnou krízou, ale bol aj naplnený nádejou, ktorá vyviera zo samotného Boha. Len s Bohom je práca potešením, len s ním sa pot z čela utiera rukou otvorenou k solidarite. Boh vstupuje do našich námah, sprevádza nás na ceste a pri každom kroku smerom k jasnejšej nádeji. Malé pekné kostolíky rozosiate po talianskom vidieku sú viditeľnými znakmi tejto nádeje, nášho spolunažívania, ktoré má sociálny rozmer. Tieto kostolíky nám ukazujú, že patríme jemu a len s ním sa môžeme opravdivo usilovať o lepšiu a krajšiu budúcnosť. Ak Boh nie je prítomný v živote nášho vidieka, vtedy sa chlieb mení na ťažký a tvrdý a kameň. Keď žijeme egoisticky, keď sú naše srdcia a ruky zatvorené, keď robíme špekulácie s obilím, s prácou prisťahovalcov, náš chlieb sa stáva kameňom. Naopak, ak dokážeme v duchu evanjelia a jasnej sociálnej náuky Cirkvi postaviť Boha na vrchol, ku ktorému smerujú všetky naše námahy, vtedy sa naša práca stáva chlebom, ktorý sýti, naše ruky sa otvárajú k bratskému prijatiu a rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti prisťahovalcov, z ktorých mnohí pracujú práve v poľnohospodárskom sektore. Vtedy bude dozrievať obilie na našich poliach, aby sa stalo zdieľaným chlebom.

Ak budú mať roľníci radi svoju zem ako dar od Boha Otca, budú sa o ňu starať ako múdri a kreatívni farmári,

schopní nádeje, ochotní investovať do podnikania, ktoré nesie so sebou ekonomické riziko. Je potrebné, aby sa študenti v škole naučili ceníť si každý druh práce. Každá práca je rovnako dôstojná, pretože je to človek, ktorý jej dáva dôstojnosť – práca je pre človeka!

Na záver posolstva vyslovujú talianski biskupi želanie, aby Božia prozreteľnosť dožičila krajine zem bohatú na úrodu, aby nám nikdy nechýbal voňavý chlieb na našom stole, a nebeský chlieb v našich kostoloch.

Spravodajca ďalej publikuje **Záverečné komuniké zo zasadania Stálej rady CEI** (Rím, 26. – 29. septembra 2011). Zasadanie otvoril predseda CEI, kard. Angelo Bagnasco, arcibiskup Janova, a vyjadril znepokojenie nad dôsledkami ekonomickej a sociálnej krízy, ktorá zasahuje predovšetkým slabých a núdznych, ale poukázal aj na pevnú odhodlanosť Katolíckej cirkvi ponúknuť Taliansku špecifický príspevok kresťanskej skúsenosti.

Biskupi hodnotili Svetové dni mládeže v Madride, na ktorých sa zúčastnilo asi 110 tisíc mladých Talianov, ako aj Národný eucharistický kongres, ktorý ukázal živú Cirkev, v ktorej zohráva eucharistický kult podstatnú úlohu. Takéto podujatia posilňujú vieru kresťanov v našich časoch. Biskupi sa ďalej zaoberali podporou mnohých iniciatív, ktorými Cirkev podporuje spoločné dobro, počnúc od charitatívnych, cez formačné, výchovné a kultúrne.

Stala rada pripravila harmonogram práce CEI pre roky 2012-2015, pričom v centre pozornosti budú subjekty a metódy kresťanskej výchovy. Biskupi tiež schválili vypracovanú správu na základe *Lineamenta* pre najbližšie riadne generálne zhromaždenie Biskupskej synody o novej evanjelizácii; preštudovali návrh dokumentu, ktorého cieľom je objasniť situáciu v Taliansku vzhľadom na smernice Kongregácie pre náuku viery ohľadom sexuálneho zneužívania maloletých zo strany klerikov; prediskutovali návrh témy pre budúci Sociálny týždeň talianskych katolíkov; prijali návrh vypracovať pastoračnú príručku – *vademecum*, ktorá by slúžila pri príprave snúbencov na manželstvo; a zaoberali sa otázkami pastoračnej starostlivosti o veriacich katolíkov byzantského obradu, ktorí prichádzajú zo zahraničia. -sg-

Nemecká biskupská konferencia

Nech Boh na tebe dokončí, čo začal v krste: katolícka pohrebná kultúra a jej nové výzvy

Die Dt. Bischöfe Nr. 97/2011

Nový vývoj v pohrebnej kultúre, ktorý znamená vysoký nárast kremácií, nové miesta posledného odpočinku – v prírode či kolumbáriách – ako i narastajúci počet pohrebov osôb zo sociálne slabých skupín či anonymných pohrebov bol pre biskupov v Nemecku výzvou, aby pripravili túto brožúrku a zaujali postoj k novým trendom v oblasti pohrebnej

kultúry. V úvodnej časti je zdôraznený význam cirkevného pohrebu, ďalšia kapitola sa zaoberá pohrebnou a smútočnou kultúrou. Nasledujúce kapitoly sa venujú konkrétne novým trendom v tejto oblasti s poukázaním na to, že v pohrebnej liturgii sa Cirkev stáva zoči-voči smrti svedkom viery v zmŕtvychvstalého Krista. -fh-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Odborný časopis a úradný orgán rímskokatolíckych biskupstiev Švajčiarska

Schweizerische Kirchen-Zeitung

N. 1-4/2012

Pred takmer 50 rokmi bol vyhlásený Druhý vatikánsky koncil. Práve táto významná udalosť v dejinách Cirkvi je témou článkov jedného z tohoročných čísel Švajčiarskych cirkevných novín. Oboznamuje čitateľov s predkoncilovou atmosférou, sleduje s nimi otvorenie koncilu a prvé zasadnutie. Medzi dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu patrí jednak dekrét o živote a službe kňazov, ale tiež dekrét o kňazskej formácii. Práve reflexii o kňazskej formácii za uplynulých 50 rokov sa venuje ďalší článok spomenutého časopisu. Menuje tri základné funkcie formácie ako sú vhodnosť kandidáta na kňazské povolanie, jeho kvalifikácia a integračná funkcia samotného štúdia, teda postupné vovádzanie kandidátov na kňazstvo do oblasti ich budúceho povolania a práce. Ďalší príspevok sa venuje aktuálnej situácii vo vyučovaní náboženstva na školách vo Švajčiarsku. V tejto oblasti dochádza k preverovaniu reformných modelov. Popri konfesionalne orientovanom vyučovaní zo strany cirkvi existuje konfesionalne nezávislé vyučovanie náboženstva zo strany štátu. Súčasné reformné snahy, ktoré predstavujú projekt „etika – náboženstvá – spoločnosť“ môžu byť pre Katolícku cirkev novou výzvou, aby sa vo far-

nostiach kostol stával novým miestom náboženskej formácie. Podobne projekt Katolíckej cirkvi „Perspektívy 2011“ prináša mnoho zaujímavých impulzov v oblasti katechetických mládežníckych projektov či práce s mládežou v oblasti náboženstva. Ďalší príspevok informuje o projekte „KathTalk“, ktorého mottom je hovoriť v médiách aktívne o kresťanskej viere. V rámci projektu chce jeho autor Dominik Hasler zachytiť a osloviť „internetovú generáciu“. Na portáli kathtalk.ch sú zavesené zaujímavé videorozhovory v sekcii mládež či spiritualita. Projekt sa rozbehol v apríli minulého roku a ponúka možnosť využiť túto platformu kresťanským organizáciám a inštitúciám. Záujemci sú o nových príspevkoch na portáli informovaní prostredníctvom Newsletteru či cez sociálnu sieť. Správu o zaujímavom projekte Švajčiarskeho Katolíckeho biblického diela, ktorý nesie názov „biblicky konať“ prináša ďalší príspevok. Výnimčnosťou tohto projektu bolo, že sa nesnažil učiť novým metódam biblickej práce v oblasti farskej pastorácie, ale v konkrétnej farnosti učil ako biblicky realizovať konkrétnu pastoračnú činnosť. Viac o spomínanom modeli sa dozviete v 4. tohoročnom vydaní časopisu. **-Ph-**

Vision 2000

Pravý Boh, pravý človek

N. 1/2012, Rakúsko

Rakúske periodikum *Vision 2000* sa v aktuálnom čísle venuje tiež téme konverzie známych Židov 20. storočia – napr. rímskeho rabína

Zolliho či Američana Roya Schomana.

Ďalší príspevok poukazuje na Turínske plátno ako nástroj novej evanjelizácie. **-Ph-**

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová